

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ
„LUDWIK KOLANKOWSKI – HISTORYK MONARCHII
JAGIELLOŃSKIEJ, ORGANIZATOR ŻYCIA NAUKOWEGO, POLITYK”,
TORUŃ, 21 IV 2016 ROKU

Dnia 21 IV 2016 r. w sali Rady Wydziału w Collegium Humanisticum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (UMK) odbyła się konferencja naukowa zatytułowana „Ludwik Kolankowski – historyk monarchii jagiellońskiej, organizator życia naukowego, polityk”.

Konferencję otworzyli: Wiesław Sieradzan, Prodzikan Wydziału Nauk Historycznych UMK; Krzysztof Mikulski, Prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego, oraz Waldemar Rozynkowski, Dyrektor Instytutu Historii i Archiwistyki UMK. Profesorowie przybliżyli postać L. Kolankowskiego, podkreślając jego zasługi jako pracownika i pierwszego rektora toruńskiego uniwersytetu.

Pierwszy referat pt. „Pomiędzy polityką a nauką. Ludwik Kolankowski w pierwszych miesiącach 1919 roku” wygłosiła Joanna Gierowska-Kałuża (Instytut Historii PAN). Badaczka przybliżyła polityczną biografię L. Kolankowskiego w czasie rządów Józefa Piłsudskiego, zwracając uwagę m.in. na ich wzajemne relacje. Omówiła także proces powołania Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.

Wystąpienie Przemysława Żukowskiego (Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego) pt. „Uniwersytety we Lwowie i Krakowie na naukowej drodze Ludwika Kolankowskiego” stanowiło prezentację naukowej drogi bohatera konferencji, poczynając od zdania matury w 1902 r., przez studia prawnicze i filozoficzne na Uniwersytecie Franciszka I we Lwowie, po lata dwudzieste XX w., kiedy został pracownikiem naukowym Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kolejna referentka – Anna Brzezińska (Uniwersytet Łódzki) – w odczycie „Historyk jako świadek historii. Ludwik Kolankowski w świetle «Zapisków pamiętnikarskich»” poruszyła problemy metodologiczne pojawiające się podczas pracy nad biografią postaci. Subiektywizm opisu oraz skupienie autora na własnej osobie pozwoliły na określenie sposobu, w jaki chciał, aby postrzegano jego dokonania.

Dyskusję wieńczącą pierwszy panel konferencji rozpoczął Janusz Małek. Profesor wrócił pamięcią do wspomnień związanych z osobą L. Kolankowskiego, którego jako student miał okazję spotkać osobiście. Kolejni dyskutanci

podnosili zagadnienia dotyczące relacji rodzinnych, osobistych dylematów oraz stosunków służbowo-zawodowych bohatera konferencji.

Drugi panel obrad rozpoczął Tomasz Kempa (UMK) wystąpieniem pt. „Ludwik Kolankowski jako badacz Wielkiego Księstwa Litewskiego i Jagiellonów z perspektywy współczesnych badań historycznych”. Podstawą jego rozważań były dwie monografie: *Zygmunt August, Wielki Książę Litwy do roku 1548* (najnowsze wydanie: Oświęcim 2015) oraz *Dzieje Wielkiego Księstwa Litewskiego za Jagiellonów*, t. 1, 1377–1499 (najnowsze wydanie: Oświęcim 2014), które nadal pozostają najbardziej obszernymi oraz aktualnymi fakto-graficznie w swojej tematyce dziełami.

W referacie pt. „Osobowości Jagiellonów według Ludwika Kolankowskiego” Piotr Oliński (UMK) zwrócił uwagę na apologetyczne i naznaczone prezentyzmem opisy poszczególnych królów z dynastii Jagiellonów. Zdaniem badacza L. Kolankowski postrzegał dzieje jako efekt działania jednostek, chętnie oceniał postępowanie innych osób, a pisząc o Jagiellonach, dawał wyraz poglądom, które w danym czasie pochwalał.

Ostatni z referentów – Wojciech Piasek (UMK) – w odczycie „Diagnoza metodologiczno-historiograficzna twórczości naukowej Ludwika Kolankowskiego” zadał pytanie o trafność stwierdzenia głoszącego, że miała ona hołdować polityce, wielkim osobowościom oraz chronologii. Według badacza, mimo że L. Kolankowski miał do czynienia z historią klasyczną, a w swoich dziełach skupiał się na faktach mocarstwowych, nie można traktować go jako historyka klasycznego.

Dyskusja wieńcząca ostatni panel obrad przyniosła rozważania nad interpretacją historii Jagiellonów jako misji cywilizacyjnej oraz pytania o możliwe przełożenie osobistych relacji L. Kolankowskiego z twórcami historii klasycznej na jego własny sposób uprawiania nauki.

Po podsumowaniu konferencji organizatorzy – P. Oliński oraz W. Piasek – zamknęli obrady, dziękując wszystkim zebranym za zainteresowanie wydarzeniem.

Alicja Mutrynowska (Toruń)